

ARADI KÖZLÖNY

Ár. 53. No. 117.
1938. május 28., szombat.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Redactia și Administrația:
Arad, Bulev. Reg. Maria No. 19.

Utban a teljes kibontakozás felé

„A csehszlovák kormány a megbékülés érdekében elmegy a végső határig”

Kedvezően ítéli meg a nagy hatalmak sajtója a német—csehszlovák helyzetet — Strang angol Középeurópa-szakértő lépett akcióba a kibontakozás könnyítése érdekében.

Hodzsa miniszterelnök szerint az új csehszlovák kisebbségi törvény alapja az önkormányzat és az arányosítás

Az angol sajtó megállapítja, hogy a német—csehszlovák válság tuljutott az első veszélyes ponton, noha a helyzet továbbra is kényes. Henlein és Hodzsa első megbeszélése megerősíti a béke reményeit. Az angol lapok megnyugvással emlékeznek meg arról, hogy a magyar és a lengyel kormány megcáfolta a mozgósításról szóló híreket és meglepéssel méltatják Olaszország magatartását is. Olaszországban szintén nagy elismeréssel vannak Chamberlain miniszterelnök nagy erőfeszítéseiről, valamint az angol és francia kormány között végbement szoros együttműködésről a béke megmentése érdekében. A Manchester Guardian vezércikkben figyelmezteti Prágát, hogy a magyar és lengyel kisebbségeknek ugyanolyan engedményeket kell tennie, mint a németeknek. A francia sajtó szintén bizakodóan ítéli meg a helyzetet.

Londoni jelentés szerint angol politikai körökben úgy tudják, hogy Strang William, az angol külügyminiszterium középeurópai ügyosztályának főnöke szerdán titkos megbízatással repülőgéppel Párisba, Berlinbe és Prágába ment. Az értesülés szerint Strang angol közép európai szakértő nem lép érintkezésbe az egyes kormányokkal, hanem kizárólag az angol diplomácia képviselőit fogja informálni.

Nem szabad visszariadni az engedményektől

Jellemző arra, hogy a német—csehszlovák konfliktus ügyében teljesen elmúlt a veszély.

A szudéta-németek is részt kapnak az állam vezetéséből

Prágában tovább folynak a tárgyalások a helyzet tisztázása érdekében. Legutóbb a londoni és párisi csehszlovák nagykövetek érkeztek meg Prágába, hogy résztvegyenek a nagyfontosságú megbeszéléseken. A jelenlegi helyzetről Hodzsa miniszterelnöknek és Krofta külügyminiszternek nyilatkozatai jelentek meg a francia lapokban és ezek szerint

Csehszlovákia messzemenő engedékenységet tanúsít a kisebbségek, elsősorban a németek javára.

A nemzetiségekkel való tárgyalások azonban nem gyakorolhanak nyomást Csehszlovákia külpolitikai vonalvezetésére, — mondotta a két csehszlovák államférfi. — Ezen a ponton mutatkozik ellentét az csehszlovák kormány és Henlein karlsbadi követelése között.

Henlein ugyanis azt követelte, hogy bontsák fel a csehszlovák—szovjet szövetségi szerződést, ami Csehszlovákia egész kül-

az angolok optimisztikus véleménye. Apróbb határsértések ugyanis a közelmúltban is történtek és ezek miatt a németek tiltakoztak Prágában, az angolok mégis bizakodóan ítéli meg a helyzetet. Anglia, — írja a Times, — a német—csehszlovák kérdésben az állandó legelő megoldást keresi és az

az álláspontja, hogy tartós béke érdekében engedmények megtételétől sem szabad visszariadni.

Ciano gróf olasz külügyminiszter tegnap hosszas megbeszélést folytatott Mackensen német nagykövettel. A tanácskozás folyamán főképpen a német—csehszlovák helyzettel foglalkoztak. A Giornale d'Italia vezércikke szerint megállapította a két diplomata, hogy országok álláspontja a kérdésben teljesen egyöntetű és Franciaország magatartása ügyében folytattak tanácskozásokat.

Francia kormánykörök csütörtökön szintén bizakodóbban ítelték meg a német—cseh helyzetet. A párisi német nagykövet és Bonnet külügyminiszter között hosszabb megbeszélés történt, rendkívül szívélyes és barátságos hangnemben. A feszültség enyhülését nagyban előmozdította, hogy

a csehszlovák kormány öt kilométer széles semleges zónát vont a határ mentén.

Bonnet külügyminiszter csütörtökön a lengyel követtel is hosszabb tárgyalásokat folytatott ugyancsak csehszlovák—német viszonylatban.

politikai vonalvezetésének megváltoztatását jelentené.

Mit kíván Henlein?

A Havas ügynökség berlini tudósítója szerint minden jel arra mutat, hogy Henlein minden valószínűség szerint német tanácsra a legnagyobb hasznot igyekszik huzni az csehszlovákiai demokratikus intézményekből. Henlein valószínűleg azt fogja kérni, hogy a pártja annak parlamenti számaránya szerint megfelelő részt kapjon a prágai központi kormányban.

Henleinék egyelőre a jelek szerint nem lépnek fel támadólag követeléseikkel, mert nem akarják kitenni magukat ismét olyan bonyodalomnak, mint ami az elmúlt vasárnap bekövetkezett. Hodzsa miniszterelnök a Paris Soir munkatársának igen érdekes nyilatkozatot adott. Kijelentette, hogy a szudéta-német ve-

zérrel folytatott első tanácskozása csak informatív jelleggel bír.

Az érdemleges tárgyalások ezután következnek.

Maga a probléma nem olyan nehéz, hogy még a nyár előtt meg ne lehetne oldani. A kisebbségi statutum tervezetén az kormány már a múlt év februárja óta dolgozik. Kijelentette még a miniszterelnök, hogy

a kisebbségekkel történő megegyezés esetén nincsen szükség az alkotmány megváltoztatására.

Hodzsa nyilatkozik

A csehszlovák kormány tervezetének két alapvető tétele lesz:

az önkormányzat és az arányosítás.

Ez annyit jelent, hogy a német polgárság 29 százalékos arányban helyhez jut az állami igazgatásban és igazságszolgáltatásban. Ugyan ez lesz a megoldás a többi kisebbségekkel is, amelyek szintén a maguk számára szerint léphetnek állami szolgálatba. Kijelentette még a francia újságírónak a csehszlovák miniszterelnök, hogy Henleinnal a megbeszélések folytatásában állapodott meg és hogy

a csehszlovák kormány a megbékülés érdekében olyan messzire megy, amennyire mehet.

Kiszélesítették a csehszlovák kormány hatáskörét

Nagyfontosságú, hogy Benes köztársasági elnök rendelet törvényt fogadott el, amelyben jelentős mértékben kiszélesítette a kormány hatáskörét és felhatalmazta azt, hogy sürgős esetekben a legmesszebbmenő intézkedéseket is elrendelhesse.

Ugyancsak prágai jelentés szerint az utóbbi öt nap folyamán 17 német katonai repülőgép szállt el csehszlovák terület felett. Ezekről a határsértésekről csehszlovák részről azért hallgattak eddig, mert nem akarták még jobban növelni az feszültséget.

Nem más a helyzet német viszonylatban sem, mert berlini német körökben — mint említettük, — igen nagy a felháborodás a csehszlovákiai katonai repülőgépek szaporodó határsértései miatt. A jelentéktelen határsértések ügyében sűrűn történnek jegyzékváltások és ezzel el is intéződnék ezek az apróbb incidensek.

Hodzsa: Külpolitikánkban nem áll be irányváltás

A Daily Herald munkatársa előtt Hodzsa csehszlovákiai miniszterelnök nyilatkozott és többek között a következőket mondotta:

— Nem vagyunk militaristák, de ha szabadságunk veszélyben forog, a végsőkig fogunk védekezni. Massaryk köztársasági elnök joggal jelentette ki annak idején: „A háború nem a legrosszabb” Sokkal rosszabb ennél a becsület nélküli élet, vagy a szolgaság. A jelenleg szóbanforgó probléma békés megoldása könnyen lehetséges. Egy demokratikus kormányzat, az egyedüli kormányforma, amely megengedi a vetélkedő politikai pártok létezését. Ezeknek a pártoknak azonban tiszteletben kell tartaniuk a közös törvényt. Nincsen olyan demokratikus kormányzat, amely megengedné, hogy az ellenvéleményt erőszakkal elnyomják. Kívánjuk a kormányzatban a szudéta-német párt részvételét a következő két felétel mellett: Ismerjék

el elsősorban, hogy a központi kormányzat van hivatva dönteni az államot érintő életbevágó kérdések felett. Ismerjék el, hogy külpolitikai vonalvezetésünkben változás nem állhat be, mert az a többi országokkal való együttműködésen alapul. Ebből az együttműködésből egy országot sem zárhatunk ki.

Hodzsza végül nyilatkozatát a következő

szavakkal fejezte be:

— Kis ország vagyunk, de el vagyunk határozva arra, hogy a halálig harcolunk szabadságunk megvédésében. Nagybritannia támogatását nem nagylelkűségből kérjük, hanem azért, mert arra számítunk, hogy Nagybritannia szabadsága össze van kötve a mi szabadságunkkal.

Tíz évi kényszermunkára ítélték Corneliu Zelea Codreanu

A katonai ügyész nagyszabású vádbeszéde Codreanu szerepéről — Az éjjeli órákban került sor az ítélet kihirdetésére

Bucurestiből jelentik: A tegnapi tárgyaláson Ionescu őrnagyhadbíró, katonai ügyész mondta el vádbeszédét Corneliu Zelea Codreanu ellen. A hatalmas vádbeszéd másfél órát vett igénybe és a legrészletesebben felsorolta azokat a bizonyítékokat, amelyekkel az árulás és a lázadás büntetnének, valamint a társadalmi rend elleni cselekvés büntetésének vádjait alátámasztották.

Ionescu főügyész nagyszabású vádbeszédében nangoztatta, hogy

csak most tér át a bíróság a tulajdonképpeni tárgyalásra, mert hiszen eddig a vádlott tanui igyekeztek minden módon igazolni a vádlott magatartását.

A vádlott hivatkozott arra, hogy a hatóságok eddig emézők voltak irányában. Ezt nem lehetett tovább engedni s így meg kellett kezdeni a megtorlást. A vádlott és hívei nagyon sokszor rágalmaz-

ták és szidalmazták Averescu marsallt, Miron Cristea patriarcha miniszterelnököt, Iorga professzort és az ország más vezetőit. A vádlott milyen minőségben merészkedett erre, vagy milyen érdemei vannak, amelyek feljogosítanák az állam vezetőinek megrágalmazására?

— A legteljesebb szabadságot adtuk meg a vádlottnak, hogy előadja álláspontját és védekezését. A múltban nagyon sokat beszélt az üldözésről. Sokat beszéltek itt Codreanu könyvéről s maga a vádlott is többször emlegette felfogása és érzelmei igazolására. A könyv egyik fejezete leírja a Codreanu és társai által 1923-ban egyes miniszterek ellen szőtt összeesküvést. Leírja az akkori vizsgálat körülményeit, beszél megtalált fegyverekről és személekről, akiket meg kellett volna gyilkolni. Codreanu már a könyvében felteszi ezeket a habozó kérdéseket: mit csináljak, valljak, vagy ne valljak?

Mi lenne jobb a magam érdekébe?

Szigorú megtorlást kér az ügyész

Ime, a vádlott is ilyen szempontból szemléli a saját állításait. Párthívei jó bizonyítványt akartak kiállítani vezérükről. Mit mondhattak ezek az emberek? Természetes, hogy a legtöbb határozott beállítottsággal jött ide. És, amit mondtak, egyszerű, szubjektív vélemények, személyes és elfogult megítélések. Milyen pört tárgyalunk most, valami véletlen eseményről van szó, valami szokásos vétéről? Nem. Olyan vétkes cselekménysorozat napirnden, amit egy ember kezdeményezett, készítet elő és fejlesztett tovább hosszú éveken át.

— A vádban szereplő cselekedetek — mondotta vádbeszédében az ügyész — nem elszigetelt dolgok és nem is lehet itt külön-külön mérlegelni, csak úgy, ha beleillesztjük valamennyit az egész cselekvéssorozat keretébe. És

mi volt ez a cselekvéssorozat? Az ország nyugalmának megzavarása az ifjúság megromlása, a lelkek megfertőzése és az ország törvényes intézkedéseinek aláaknázása.

A bíróság miért nem lépett fel idején? Maga a vádlott is a maga javára hozta fel a hatóságok kíméletét. Igaz, hogy gyengeség volt. Igaz, hogy türelem volt, de ez nem csökkenti a vétket és nem igazolja a bünt és nem vezethet állandó büntetlenséghez. Eppen

a múlt tapasztalatot, a súlyos következmények köteleznek minket ma a szigorú megtorlásra, mert ime hová jutottunk?

Az ország minden élő erejét befeketítő akció indult meg. Mindenkit megrágalmaztak, akik csak hozzájárultak az ország fejlődéséhez. Nem kíméltek senkit. Mire való volt a népnek a vezetői el-

len való fellázítása? Nem látták, hogy ezzel a nemzetet erkölcsileg török szét? Milyen célra és kinek használt ez a bűnös magatartás? Bizonyára nem az országnak, hanem csak az ország elleneségeinek.

S ki ez az ember, aki azt igényli, hogy ő képviseli a román nemzeti érületet? Honnan származik és milyen személyes értéke van? Meg kell ismernünk az embert. Corneliu 1899-ben született, mint Ion Zelinszky és Elisa Brauer gyermeke. Nem akarok beszélni a Codac és Antec családokról. Nem akarom analizálni a faj tisztaságát, vagy tényleges etnikai származásukat. De meg akarok állapítani két tény. A vádlott születésekor apját Zelinszkynek hívták, tehát a Corneliu neve is Corneliu Zelinszky. Corneliu születésekor apja nem volt román állampolgár. Csak 1903-ban kérte és kapta meg a román állampolgárságot. Következésképpen Corneliu Codreanu Zelinszky külföldi állampolgár fia volt.

Az a miszticizmus, az a sötétben bujkálás, amelynek tanúságát adta, azok a kegyetlen tettek, amelyeket személyesen követett el és amelyeket sugalmazott, ellenségeinek, asszonyoknak és gyerekeknek halállal való fenyegetése, mindeze: nem román megnyilvánulások.

A román nyílt természet. Vidám természetű, szereti az életet. A román jó. Az ő tettei egy idegen ember megnyilvánulásai. Nyilvánvaló, hogy

Zelinszky és Elisa Brauer fia olyan erkölcsöket vezetett be Romániában amelyek idegenek a román nép lelkétől.

A bosszuállás hirdetése

Milyen felkészültsége van a fiatal Codreanu-nak? Senki sem állította soha, hogy valami különös képességnek adta volna jelét az iskolában. Mit csinált tanulmányainak befejezése után? Milyen foglalkozásba kezdett? Semibe, egyáltalán semmibe. Azokra a kérdésekre, amiket feltettem, valami kőszá emlékekről beszélt, bizonyos ügyvédeskedési kísérletekről, nem tudom melyik járásbírósnál. És ilyen ember igényelte azt, hogy a maga tehetetlenségével szétzuzza az erőteljes szellemi munka embereinek nemzedékét. Nevetséges, ha nem volna szomorú. Codreanu soha nem volt szónoki tehetség. Ő maga nem is igen jelent meg a gyűléseken és nem beszélt a néphez ösztönös tartózkodásból, kisebbségéből tudatában mindig óvakodott attól, hogy ilyen nyilvános próbát tegyen. Hallgatott, elrejtőzött, a rejtélyességet választotta és kényelmes legendát kovácsolt. Codreanu szellemi megnyilatkozásai nagyon kisszámúak: néhány körlevél, néhány levél, kiadott

egy könyvet is, de szeretném látni a kéziratát. Az iratok között néhány általa írt gondolatot találtam. Ugy látszik, hogy Codreanu filozófus is volt szabad óráiban. Ime ezeknek a mély meditációknak több jelmondatban leszűrt eredménye:

1. Töröljétek jól meg a lábatokat.
2. Csöndesen nyisd és zárd az ajtót.
3. A termekben és a szobákban a megfelelő hangon beszélj.
4. Ne tedd a kezéd a falra.
5. Bárhol látsz egy papírt emeld fel. Ezt, hogy „ridico”, egy szóba írta. (Helyes kiírása: „ridic-o”, azaz magyarul: emeld fel!)

De, ha Codreanu nem tudott imponálni műveltségével, tehetségével, munkájával, talán más, érdemes tetteket követett-e el? Kinyitom Codreanu-nak a légionáriusokhoz írt önéletrajzát. Megálllok egy pillanatra egy fejezetnél: „Egy bosszúdítási kísérlet amely szolgáljon példának a jövő századoknak.”

Milyen kegyetlenség, milyen szadizmus! És mi volt ez a bosszuállás? Összeesküvés néhány miniszter élete ellen. Vitáztak arról, hogy a bosszuállás a zsidókat érje-e, de végül is bizonyos elméletek alapján előnyben részesítették a román minisztereket. Titkos gyűlések, összeesküvés, revolverek, végülis elfogják őket és vallanak. Codreanu bevallja, hogy meg akarta ölni a minisztereket és arra a kérdésre, hogy bánja-e, azt feleli, hogy nem. Ime, hogy kezdi karrierjét ez az ember.

Felemlitek egy másik tény, az első következményét. Codreanu és társainak az volt a benyomása, hogy feljelentették őket a rendőrségnek. A vacarestii börtönben elhatározták, hogy meggyilkolják Vernicescut, akire gyanakodtak. Codreanu ezt így meséli el könyvében: „Néhány perc múlva hét revolverlövést hallunk és kiáltásokat: Mota Vernicescurea lőtt”. Mit csinált Codreanu ez után a gyilkosság után? Így írja le ő maga: „Vernicescut kiviszik, mi pedig füttyülni kezdjük himnuszunkat.” Ime a lélek! Ime az ember. A gyanuba vett társ lelővése és azután a szadista elégedettség kitörése. S mindez nyíltan bevallva egy általa írt könyvben. Már maga az a tény, hogy ilyen gyűlöletes cselekedeteket leírhatott és közzétett, mutatja a szerző perverzítését és cinizmusát. Ime ez Codreanu pályafutásának első számú cselekedete.

A második cselekedet 1924-ből való. A lasli rendőrséggel való bizonyos összetűzések után Codreanu visszavonul a Rareu hegyre. Mi ez a pusztai hegyeibe való visszavonulás? Mi ez a miszticizmus? Melyik román lélek cselekszik ilyeneket? Ime saját szavai: „Inkább menjünk ki mind az országból. Menjünk el és mondjunk átkot.” Ime hazafiassága és lelki nemessége. Tovább ezeket írja: „Vándoroljunk szerte az egész világban, vagy fegyverrel kezünkben szálljunk le innen. Tegyük félre a vadállatot, amelyik utunkba állott. Lemegyek és mindent a sorsra bízok. Mostantól kezdve azonban a revolver nálam van és lövök. Ettől az elhatározástól senki sem térít el.” És valóban lőtt is. Néhány nappal később Codreanu meggyilkolta Manciu rendőrpáncsnokot.

Duca és Stelescu meggyilkolása

Most jön a harmadik cselekedete 1934-ből. Codreanu másokkal együtt a vádlottak padján jelenik meg Duca miniszterelnök meggyilkolása miatt. Igaz, hogy felmentették a gyilkossági perben s most nem vizsgálom ezt a pört, de fel kell említenem néhány jellemző tény: a gyilkosok a vasgárda tagjai. Ez vitathatatlan. Egy olyan szervezet tagjai, amelyben szabály az, hogy senki sem csinál semmit a vezér parancsa és akarata nélkül. A gyilkosok továbbra is tagjai maradnak a szervezetnek, sőt dicsőítik őket. Megcsinálták a „Nicadorok himnuszát”, különleges kitüntetésekben részesítették őket. Ki akar még teljesebb melléljakkal? A vétek elkövetésének előestéjén Codreanu levelet írt társának, Stelescunak és ebben kegyetlen szavakkal sirdombokról beszélt. Nem tudom kiknek a sirdombjáról. Az 1923 évi összeesküvés Vernicescu lelővése, Manciu meggyilkolása után következik Duca sirdombja és így jobban érthető ez a levél. S végül itt van Stelescu végrendelete. Stelescut páratlan kegyetlenséggel gyilkolták meg a kórházi szobában a betegágyon. Tíz légionárius negyven lövést adott le rá és végül fejszével vágták szét a szerencsétlent. Vernicescu feljelentette a légionáriusokat és meggyilkolták. Stelescu szintén ezt tette és meggyilkolták. Tul nagy a hasonlóság, hogy ne lássunk rendszert benne. Stelescu gyilkosait is dicsőítették, nekik is himnuszokat énekeltek és kitüntetések adtak.

— Ilyen előzmények után lehet-e még kétség az utóbbi időkben történt események felől? Ime, ezek a levelek, kiáltványok, légionárius körlevelek, mindegyikben halálos fenyegetések vannak. Büntetések, amiktől meg fognak reszketni az eljövendő nemzedékek. Ime a bűn iskolája. Kiontott vér, gyilkos tettek. Tettei egy embernek, aki Zelinszky és Elisa Brauer fia. És ezt hívják nemzeti mozgalomnak? Erkölcsi ujjászületésnek? Ez akart lenni a haza megmentője? A szegénytől el kell takarnunk arcunkat. A leggyűlöletesebb látvány, amit valaha ennek az országnak történelme ismert, a legborzalmasabb süllyedés, amire emberek vetemedhettek.

— Elérkezett az óra, amikor véget kell vetnünk ennek. Félre kell tennünk mindent, ami rosszat tanácsoló személyes ellenségeskedés és el kell távolítanunk a nemzet tétéből ezt a veszélyes elemet, mely másfél évtizeden keresztül szüntelenül és rendszertesen aknáztatta alá népünk lelkét.

Ez a kegyetlen ember, aki annyi zűrzavart vetett, annyi vért ontott, ez az ember még gyűlöletesebb vétket is elkövetett: megszervezte a gyermekek

megrontását. A maga személyes céljaira elvonta az iskolai ifjúságot természetes feladataitól és így a jövő veszélyeztetését vállalta magára. Az a szerencsétlen ember, aki meggondolatlanul egyetlenegy

kiskorut elcsábít, a börtön mélyére kerül. És az az ember maradhasson büntetlenül, aki meggondoltan, rendszeresen akarta elcsábítani az iskolák minden növendékének tiszta lelkét? Ez lehetetlen.

Politikai szervezkedés az iskolákban

— Mik voltak ezek a „kereszt-testvériségek”? Mi ez az iskolákba széthordott zürzavar? Mire volt jó a gyermekeknek az iskolai fegyelem és a szülői tekintély alól való kivonása? Feltehetjük a kérdést: milyen lenne a román társadalom jövője, ha az ilyen elcsábított ifjúságból nőne ki? Az okmányok között ott van több szülő levele és ezek a szülők tiltakoznak az ellen, hogy gyermekeik lelkét az ifjúság lelkére spekuláló gonosztevők megrontsák.

— Idézek az egyik levélből. Egy szülő leveléből légionárius fiához: „Összeadtad magad olyan fickókkal, akik csak elbolondítanak és a veszedelmbe visznek téged... Gonosztevőkkel állottál össze...”

— Felteszem a kérdést: volt-e szive a gyermekek megrontójának, ha ilyen panaszok után nem szüntette be azonnal istentelen mozgalmát? És hány ilyen családi dráma történt, amiről nem tudunk. A bíróság kötelessége, hogy megvédje a román társadalmat hasonló káros mozgalmaktól.

— Nem sorolhatok fel a vizsgálat folyamán felmerült minden részletet. Csak néhány jellegzetes elemet hangsúlyozok.

A vádak összegezése

Vádolom Codreanu-t először is a társadalmi rend elleni szervezkedéssel. Ez abban állt, hogy kapcsolatba lépett külföldi szervezetekkel abból a célból, hogy utasításokat és segítséget kapjon és szociális forradalmat idézzen fel Romániában. Bizonyítékok azok az okmányok, melyeket a házkutatás alkalmával találtak és melyeket a vádlott nővére irt alá, aki jelen volt a házkutatásnál. Van-e különben valaki, aki ne tudná, hogy az a felfogsá, amelyet a vasgárda vallott nem román eredetű, hanem külföldi felfogsá?

Ezenkívül nem jelentette ki maga Codreanu, hogy győzelme után negyvennyolc órával megváltoztatja az ország politikáját és egy új politikai tengelyhez csatlakozik? Azon az okmányon kívül, amely ezt bizonyítja, van egy másik is, melyből kitűnik, hogy a vasgárdának meghatározott időre szóló cselekvési programja volt és ezt a törvényes kormány feje fölött akarta végrehajtani. Ez az okmány megmutatja, hogy Codreanu Romániában más lobogót akart kitűzni, olyant, amely nem a román lobogó. Erről is okmány van. Van egy másik okmány is. Az a hirhedt távirat, melyet Codreanu is elismer. Mindenki beláthatja, hogy egy külföldi sugalmazást feltétlenül együttműködésnek kell követnie. Ezt is rendkívül súlyos okmányok bizonyítják, ezeket azonban nem találtuk meg a politikai mozgalom oklevéltárában, mert Codreanu elrejtette és érdekében állott, hogy elrejtse.

Hivatalos okmányok rejtegetése

Rátérek egy másik ugyanilyen súlyos vádpont-ra. Az állami hatóságok oklevéltárából elvett titkos iratok magánál tartása, amire nem volt sem joga, sem illetékessége. Külföldi szervezetekkel való egyetértés és állami titkos okmányok magánál tartása: mindenki beláthatja, hogy milyen különleges jellege van ezeknek a tényeknek, amelyek ugylátszik, hogy kapcsolatban vannak egymással, sőt kiegészítik egymást. A második vádat ugyancsak a Codreanu írásai között talált okmányokkal bizonyítom. A vádlott megpróbálta, hogy ezeknek

GOVORA gyógyfürdőhely

Nedvesség és szélmentes völgyben; erdőkkel övezett fekvése kellemes éghajlatot, tiszta pormentes levegőt biztosít.

JÓD ÉS KÉNTARTALMU ASVANYVIZE gyógyhatást fejt ki: reuma, artritizmus, köszvény, vér- és bőrbajok, valamint visszértágulás eseteiben.

HIDROELEKTRIKUS FÜRDŐK, diatermia, mechanoterapia, helyi villanykezelések, iszap-pakolások, elektro-fango-terápia, félfürdők, szénsavas fürdők stb. egészítik ki GOVORAN az ásványvíz-kúra kitűnő hatását.

INHALÁLÁS permetezés, süritett levegő (mint Reichenhall-ban) stb. utólérhetetlen hatást fejtenek ki a krónikus nátha, a légutak száraz katarusai stb. kezelésénél.

Szállodák: „PALACE” és „BALNEARA”, a legmodernebb kényelemmel vannak berendezve. **SZEZON JUNIUS 1—SZEPTEMBER 30.**

Prospektust és árjegyzéket küld: Societatea Govora-Calimanești Str. Brezonau 62, București.

az okmányoknak tartalmát kommentálja és azt állítja, hogy ezek nem nagyfontosságúak, de nem ő a hivatott arra, hogy mérlegelje fontosságukat és titkos jellegüket. Az állam biztonságának érdeke ellen súlyosan vét az, aki illetékesség és jog nélkül állami okmányokról akar tudomást szerezni és azokat magánál tartja. Ilyen okmányokat találtak Codreanu-nál. Hogyan jutott hozzájuk? A vádlott így védekezik: „Kaptam őket. Egy velünk rokonszenvező egyén küldte nekem”. A törvény bünteti az okmány magánál tartásának egyszerű tényét is. De megkaptuk a rendőrségnél, állambiztonsági hivatalnál és a vezérkarnál levő informátoraihoz intézett ismert rendeletét is, amiből kitűnik, hogy nem akármelyik párthive küldte ezeket az okmányokat, hanem külön információs szervezet és mindenestre szoros kapcsolatban állott különböző informátorokkal meghatározott cselekvés érdekében. Bizonyos, hogy Codreanu kapcsolatban állott ezekkel az informátorokkal és utasításokat adott nekik. Miért volt szüksége ennek a hálózatnak fenn tartására? Tegyük fel egy pillanatra, hogy Codreanu a saját maga politikai mozgalmára vonatkozó okmányokat akart megszerezni. Ez is elítélendő, de állunk meg egy pillanatra. Mi dolguk volt ezeknek az informátoroknak a hadsereg vezérkaránál, mit kerestek ezek az emberek a nemzetvédelem legfontosabb intézményénél? Mit akart itt megtudni Zelinszky és Elisa Brauer fia? Mit akart megtudni az az ember, aki külföldi szervezetekkel egyetértésben dolgozott. Már egyedül ennek az állami hivataloknál működő kémszervezetnek a

A 191-ik szakaszban minősített árulás alkotó elemei: a román állampolgári minőség, titkos iratok, vagy okmányok megszerzése, illetéktenség ezek megszerzésére. Ezeknek az okmányoknak magánál tartása, vagy közlése és ebből az egész tényállásból levezetett büntös szándék. Következésképpen a vádlottnak tulajdonított árulás tényét teljesen bizonyítottnak tekintem s az a 191-ik szakasz intézkedései alá tartozik.

Vizsgáljuk meg a vád harmadik pontját, a lázadás vádiát, amelyet a büntető törvénykönyv 210-ik szakasza büntet. Mivel bizonyítható ez a vád? Codreanu-nak a vasgárda által végrehajtott és előkészített lázadási cselekedetei olyan számosak, hogy immár valóságos közhelyek. Talán csak ez az eddigi büntetlenség adhatott bátorságot ezeknek az embereknek, hogy olyan nyugodtan térjenek napirendre a dolgok felett. Mellőzve azt a sokféle cselekedetet, amely botránnyal töltötte meg az utóbbi éveket és amelyek önmagukban is elegendők arra, hogy a vasgárda lázadásának tényét megerősítsék, csak néhány határozott tényt akarok hangsúlyozni.

Codreanu félkatonai alakulatokat szervezett, egyenruhákat használt, katonai lépést és szokásokat vezetett be.

Milyen célból? Másodszor: emberei fegyverkeztek és lövőgyakorlatokat tartottak. Vannak körlevelek, például Bucovinából, amelyben a tagokat fegyverkezésre biztatták. A vasgárda minden egyes tagjánál a házkutatásnál engedély nélküli fegyvereket találtak. Néhány száz egyén került ezért a bíróság elé és ítéltetett el s a legtöbbjüknek katonai fegyvert kaptak. Egyeseknél a földbe elásva. Miért reitették, ha nem azért, mert később lázadásra akarták felhasználni? A Moša—Marin légionárius szervezet valóságos katonai jellegű volt, rangfokozatokkal, előléptetésekkel és büntetésekkel. A vádlott különleges célokkal zárt katonai alakulatokat létesített, tehát tizezre szabva meg a tagok számát és ez a sereg szervezeténél és a neki adott feladatnál fogva bármely pillanatban zavart okozhatott az állam rendjében. Ennek a testületnek esküformája a következő volt:

„Nem lesz más eszményünk, minthogy az Isten adja meg nekünk azt az örömet, hogy szétszaggatva és kinezva haljunk meg az igazságnak azért a szikrájéért, amelyet magunkban tudunk és amelynek megvédéséért a sötétség uralkodó hatalmaival való harcra indulunk, életre és halálra. Készen állunk a halálra. Esküszünk!”

Codreanu pénzforsásai

Még néhány megjegyzést teszek a felhasznált pénzeszközökről. Ha bármely pártnak nagy pénzforsásokra van szüksége, Codreanu pártjának még inkább, mert a vasgárda a többi pártoktól eltérően különleges módszereket használt és ezek különle-

léte is súlyos tény. A nála és más híveinél tartott házkutatásnál más okmányokat is találtak. Egyeseknél a hadgyakorlatok területeinek katonai térképét is megtalálták. Találtak a vezérkar egyes szerveihez benyújtott tudományos tanulmányokat. Miért szerezte meg ezeket az okmányokat és miért tartotta magánál? A vádlottnak arra az ellenvetésére, hogy ezek az okmányok nem sértik az állam biztonságát, a következőket felelem: Az állam biztonságát az intézkedések tömegével őrzik és védik s egyesek állandó, mások időleges természetűek. A vádlottnál talált és a körleveleiben idézett okmányok vitathatatlanul titkos jellegűek voltak. A vádlottnak arra az érvelésére, amellyel el akarta háritani az árulás vádját, azt felelem, hogy a törvények elleni vétségek minősítése és alkalmazhatósága nem a büntető kódex címei után igazodik, hanem az illető szöveget meghatározó összetevő elemek szerint, amelyek kifejezik a törvényhozó szándékát. A büntetőjog 191-ik szakaszának 1. és 2. pontja két különálló vétséget sorol fel, amelyek kizárólag az állam belső biztonságára vonatkoznak. Az első pont arról a román állampolgárról beszél, aki illetékesség nélkül szerez, vagy tart magánál titkos iratokat. A második pont arról a román állampolgárról beszél, aki ilyen iratokat és okmányokat közlétesz.

Árulás! Lázadás!

ges költségeket jelentettek. Az okmányokból megállapítható, hogy a tagdíjak nem hozhattak nagy összegeket. Egy egész nagy területen két hónap alatt csak tizenötezer lejt szedtek össze. Nyilvánvaló, hogy voltak tehát más nagy pénzforsások is, de honnan? Kértük az erre vonatkozó adatokat. Codreanu nem akarta bemutatni.

Találtunk említést egy negyvenmillió leles összeg felhasználásáról.

Bizonyos, hogy hatalmas összegeket költöttek. Az okmányokból megállapítható, hogy a pénzalapokat titkolták. Mindezek a körülmények gyanus világozottságot vetnek egy olyan ember cselekedeteire, akinek külföldi szervezetekkel voltak kapcsolatai és titkos állami okmányokat tartott magánál és lázadást szervezett. E tények fontosak bizonyítékaikkal és törvényes minősítésükkel. Nyugodt a lelkiismeretem, hogy teljes erőmmel a törvény szigorú tiszteletbentartásával tettem meg kötelességemet, mint annak a társadalomnak védője, melynek rendes menetét a vádlott súlyosan megzavarta. Az önök feladata, hogy

teljes szigorúsággal alkalmazzák a megérdemelt büntetést azzal szemben, aki fölött ítélőtet kell mondanik

és aki annyi áldozattal egyesített államunk rendjére mélyen káros cselekedeteivel nemzetünk haladását és nyugalmát akarta összetörni. Azok az erkölcsi bizonyítványok, amelyeket egyes tanuk — többségük az általa vezetett szervezet volt tagjai — adtak neki, nem befolyásolhatják az Önök tárgyilagosságát.

Azok az idők, amelyeket élünk és a nem éppen kedvező nemzetközi körülmények s ez a helyzet mindnyájunkra, akik igazán mindnyájan románul

CORSO: 3 mérsékelt, 5, 7'15 és 9'30

TOVARIS Charles Boyer

Partnere: Claudette Colbert. — Figyelem! Helyjegytől kezdve meg, mert azzal résztvevő az L. T. Pixer parfümeria nyereményhúzásán.

URANIA Nagy rendező... nagy

6-kor mérsk. színészek... nagy film!

NICK, A GENTLEMAN-DETEKTIV

(SZILVESZTERI BÜNTENY)

William Powell, Myrna Loy, Elisa Landi, James Stewart

és a „csoda” luxterrier! Rendezte Van DYKE

CENTRAL: 3, 5, 7-15 és 9-30 órákor

DICK FORAN pompás cowboy-filmje

Az ördög cimborái

ARADI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSEGE ÉS KIADÓHIVATALA

ÁTKÖLTÖZÖTT

ÚJ HELYSÉGE:

BUL. REGINA MARIA 19. sz.
(MINORITA-TEMPLOMMAL SZEMBEN)

TELEFON: 1151.

Érzünk, azt a kötelességet rója, hogy harmónikus együttműködésben egyesítsük erőinket s nem pedig arra, hogy gonosz cselekedetekkel zavarjuk meg az ország életének azt az egészséges útját, amelyre hazánkat vezetünk helyezettük.

Következésképpen kérem, hogy a bíróság alkalmazza a büntetőtörvénykönyv 191-ik szakaszának első és második pontját, a 209-ik szakasz negyedik pontját és a 210-ik szakaszt.

Ugyancsak kézzől-kézre adták ma egymásnak Ludoşan Nicolae tanácselnök ajtajának kilincset. Ludoşan Nicolae 13 esztendővel ezelőtt az Ilfov-megyei Vidra törvényszékéről került Aradra és azóta általános rokonszeny kíséri munkáját.

A marasztaló ítélet!

A katonai törvényszék tegnap este 11 órakor felüggesztette Corneliu Zelea Codreanu bűnperének tárgyalását és visszavonult, hogy a vád képviselője által feltett kérdésekre válaszoljon. A katonai ügyész 40 vádpontot emelt Codreanu ellen, amelyek közül a bíróság nyolc esetben „nem-bűnösnek”, 32 esetben pedig „bűnösnek” találta. A katonai törvényszék ezért 10 évi kényszermunkára és polgári jogainak hat évre való elvesztésére, valamint öt évi javító-fogházra, öt évi polgári fogházra és nyolc évi államfogházra, valamint polgári jogainak elvesztésére ítélte. Az új büntető törvénykönyv szakaszai alapján a vádlott a 10 évi kényszermunka büntetést tölti ki, azaz a rá kirótt büntetések közül a legsúlyosabbat, a törvényszék szótöbbséggel döntött az emelt vádpontokra nézve.

Az ítélethez a „Timpul” a következő megállapítást teszi:

— „A katonatisztekkel álló bíróság megvizsgálta Corneliu Codreanu ellen felhozott vádpontokat, mérlegelte azok súlyát és bűnösnek találta az állam érdekei ellen elkövetett cselekményekben. A legfőbb vádpont az árulás és a felforgatásra irányuló tevékenység volt. A katonai törvényszék a legteljesebb védekezési jogot biztosította a vádlot-

nak és megengedte, hogy a védelem összes tanuit, akik legnagyobb részét párthívei is, kihallgassák. Zelea Codreanu olyan büntetéssel sújtották, amely a független román állam biztonsága, a nemzeti együttérzés és az építő rend érdekében szükségesnek mutatkozott. Ezzel az ítélettel véget ért az izgatásoknak az a szakasza, amely a fiatalság lelkét megmérgezte és amely a polgárháború kitörésének veszedelmével fenyegetett. Az ország, amely békét és munkát óhajt, megnyugvással fogadja az ítéletet ezekben az időkben, amikor nemzetközi felfordulás veszedelme van kirobbanóban”.

A katonai büntetőtörvénykönyv rendelkezéseinek megfelelően a katonai törvényszék jegyzője közölte Corneliu Zelea Codreanuval a bucuresti-i katonai törvényszék ismeretes ítéletét.

A második hadtest törvényszékének második tagozata előtt tegnap kezdtek tárgyalni Parteniú és Ganea ügyvédek bűnperét, akik azzal vannak vádolva, hogy menedéket adtak két vasgárdistának, akik nem jelentkeztek a részükre megállapított kényszerlakhelyen. A tárgyalás folyik. Ugyancsak tegnap kezdtek tárgyalni Livezeanu és Carnaru vasgárdisták ügyét, akik szintén nem jelentkeztek a megállapított kényszerlakhelyen.

Fürdőruhát, fürdőnadrágot, fürdőcipőt és sapkát, selyemharisnyát, kombinét és reformet mélyen leszállított áron **Bogyó-nál**

Új tanácselnökök kinevezése az aradi törvényszéki tagozatok élére

Négy tagozat működik rövidesen az eddigi három helyett — Nagyjelentőségű személyi változások

Az Aradi Közlöny megírta, hogy két közszületben álló törvényszéki tanácselnököt, Ramonţeanu Coriolan dr.-t és Moldovan Sabin dr.-t megisztelő előléptetésben részesítették és mindkettőjüket a Timişoara—temesvári táblához tanácsosi minőségben helyezték át. A két távozó tanácselnök helyét is betöltötték, amennyiben Costa Ioan dr. törvényszéki bírót, aki eddig a második tagozatnál teljesített szolgálatot, jól megérdemelt kitüntetésben részesítették és tanácselnökké nevezték ki. Costa Ioan dr. fogja ellátni a II. tagozat elnöki tisztjét a távozó Moldovan Sabin dr. helyett. A második tanácselnöki helyre Dabija Eugen törvényszéki bírót kerül, aki eddig Timişoara—Temesváron teljesített szolgálatot és az előléptetések során ő is most kapta meg a tanácselnöki címet. Dabija a III-ik tagozat elnöke lesz. Ugy az aradi bírák távozása, mint a most kinevezett bírák beiktatása a legközele-

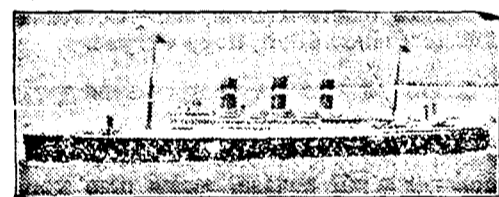
bi napokban történik meg.

Ugyanezokkal amikor általános áthelyezések és előléptetések történtek az igazságügyi karban, az aradi törvényszék is érdekes átszervezésen megy keresztül. Az átszervezés tulajdonképpen előléptetésnek is volna nevezhető, mert ezzel az aradi törvényszék jelentősége emelkedik. Az eddigi három tagozat helyett ugyanis a jövőben négy tagozat lesz és a most alakult negyedik tagozatba fog tartozni az árvaszék valamennyi ügye, ezenkívül pedig polgári és bűnügyeket fog tárgyalni. Megtörtént a tagozati elnök kinevezése is Ludoşan Nicolae tanácselnök személyében, akinek előléptetése ugyancsak őszinte örömet keltett.

Dr. Costa Ioan tanácselnök tíz éve működik Aradon, ahová az Oradea—nagyváradai törvényszékről került. Működése eddig is mindig meglepéssel találkozott és kinevezése alkalomával számosan keresték fel jókívánságaikkal.

Új transilvániai regény

Néhány nap óta Aradon tartózkodik Nagy József transilvániai hírlapíró, akinek a közelmúltban két nagyon érdekes könyve jelent meg. Az egyik regény „Amikor a fegyverek beszéltek” címen jelent meg és ebben az író a világháború megrázó eseményeit tárja fel személyes élményei alapján. Nagy József Prsemysl várában volt a történelmi emlékü ostrom napjaiban, ahonnan fogságba került, majd oroszországi napjait írja le eredeti, lebilincselő közvetlenséggel. Könyve pacifista regény. Másik műve „Orosz históriák” cím alatt jelent meg és több érdekes novellát tartalmaz.

RENDSZERES HAJÓJÁRATOK

Eszak-Amerika
Kanada
Cuba, Mexico
Dél-Amerika
Közép-Amerika
Holland-India
Australia

és az összes
délafrikai államokba

Szórakozási és tanulmányi utazások az

Északi-tenger és atlanti szigetekre, ugyancsak Afrika körüli utazások.

Felvilágosítást és prospektust a

Holland-Amerika Linie

vezérképviselőtől:

ORGANIZATIA ROMANA de TURISM

Bucureşti, Calea Victoriei 70.
Timişoara, Str. Venetia No. 2.

**Az Aradi Közlöny
automata-telefonszáma:
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 11-51.**

Évzáró és felvételi vizsgák az aradi közép- és felsőkeres- kedelmi iskolákban

Az 1937-38-as iskolaév május 31-én ér véget, június 1-8-ika között nem lesz semmiféle vizsga az úgynevezett „sáptámna strájerilor” alatt. Ezen hét alatt az összes diákok a Străia Tărtii által megállapított programot követik.

A vizsgák június 9-től kezdődnek.
Az I. osztály: román számtan.
Az II. osztály: román, számtan, francia és természettan.
Az III. osztály: román, számtan, francia és fizika.

Az IV. osztály: román, latin, történelem, földrajz, számtan és kémiából vizsgáznak.

A volt „Iosif Vulcan”-gimnázium és a „Liceul Comercial de Băeți” felvételi vizsgái az I. osztályban június 21-én reggel 8 órakor kezdődnek. Az 1938-9. iskolaévben 100 üres hely lesz az I. osztályban. Az üres helyek felvételi vizsgák alapján betöltendők. A vizsgára előjegyeztetni lehet június 9-től kezdve naponta délelőtt az iskola titkári irodájában. Az előjegyeztetéshez szükséges: a négy elemi végzését igazoló adeverința, születési anyakönyvi hivatali kivonat, újraoltási bizonylat és a szülő állampolgársági bizonyítvány másolata.

A felvételi vizsga két írásbeli és szóbeli feladathoz áll.

Limba română (írás diktálás után, 15-20 sor).
Matematica (egy IV. elemi erejű feladat).

Szóbeli (román nyelvtan, olvasás és általános ismeretek a négy elemi iskolából).

Az V. osztályban a vizsga június 22-én reggel 8 órakor lesz megtartva. Az előjegyeztetéshez szükséges: 4 alsókereskedelmi, gimnázium, liceum, tanítóképző, vagy szeminárium osztálynak elvégzéséről szóló bizonyítvány mellett az alsó fok első osztályánál felsorolt iratok.

Minden más értesülést az iskola titkári irodájában lehet kapni.

— **IDŐJÓSLAT.** Derül idő, gyenge szél és a hőmérséklet emelkedése várható. Helyi esők lehetségesek.

— Az aradi „Hősök napjának” előkészületei. A hadirokkantak egyesületének aradi fiókja felkéri tagjait, hogy a június 2-iki „Hősök Napján” mindnyájan vegyenek részt elhalt bajtársaik emlékére rendezett felemelő ünnepségen. Kedvező idő esetén az I. O. V.-tagok az egyesület helyiségében (Bulevardul Regele Ferdinand 35.) gyülekeznek, ellenkező esetben pedig a várbeli „Hősök emlékművénel” találkoznak. A gyülekezés pontos időpontját a hatóságok idejében közlik. Egyesület-koszorúról gondoskodás történt.

MEGBIZHATÓ jéglőfizetés és jégrendelés
háztartásoknak üzleteknek, volt **REUSZ** legolcsóbban hazaszállítva
Flora S. A., Tel. 1141. **MŰÉGGYÁR**
Bul. Reg. Ferdinand 33.

— Ülést tartott a nemzeti munka védelméről szóló törvény alkalmazását ellenőrző bizottság. A nemzetgazdasági miniszteriumban ülést tartott a nemzeti munka védelméről szóló törvény alkalmazását ellenőrző bizottság. Az eddigi munkálataiból a bizottság megállapította, hogy a vállalatok általában minden lehető elkövetnek annak érdekében, hogy alkalmazkodjanak a törvény előírásaihoz. Vannak azonban még vállalatok, melyek a törvényes rendelkezéseket nem hajtották végre és ezeket büntetéssel sújtották. Szó van arról is, hogy teljesen részletes tanulmányban vizsgálják meg a törvény által eddig elért eredményeket és ha szükségesnek mutatkozik, újabb intézkedéseket fogantatosítanak a törvény által megkívánt cél elérése érdekében.

— **Transilvaniai születési az új magyar kereskedelmiügyi államtitkár.** Budapestről jelentik: Horthy Miklós magyar kormányzó a közelmúltban elhunyt Halla Aurél kereskedelmiügyi államtitkár helyére Kunder Antalt nevezte ki. Az új magyar államtitkár Carei—Nagykárolyban született, ahol most is számos rokona él.

— **Tűzveszedelem egy aradmegyei községben.** Nagyobb tűz pusztított tegnap délután az aradmegyei Vánatori—Vadász községben lakó Vági Mihály és Vágó Lajos gazdálkodók házában gazdasági épületében. A lángok elhamvasztották a gazdasági épület tetőzetének nagy részét. Az anyagi kár jelentős. A tűzvizsgálat során megállapítást nyert, hogy a tüzet gondatlanul eldobott égő gyufa okozta.

— **FIZETIK A NYUGDIÁKAT.** Az aradi pénzügyigazgatóságra megérkezett a nyugdíjak kintalása. A nyugdíjak fizetését már pénteken megkezdték és azt szombaton és hétfőn folytatják. Mint a múltban is, a nyugdíjasoknak illetményeik átvételéért az egyes adókerületek pénztárainál kell jelentkezni.

BAUER ANDOR műszerész

üzemével Str. V. Goldis 6. szám alól Cal. Saguna No. 160. alá (I. Calvin- és Saguna sarok) elköltözött. — További szíves támogatást kérve maradok teljes tisztelettel:
BAUER ANDOR
műszerész.

— **KÉT ÉS FÉLMILLIÓ FRANKOT KÍTVŐ RÉGI ARANYAT TALÁLTAK EGY PÁRISI HAZ LEBONTÁSÁNÁL.** Párisból jelentik: A párisi Mouffetard-uccában egy régi épület lebontásánál a munkások egy rejtett fülkében hatalmas összegű kincset találtak. A régi arany- és ezüstből álló kincs értéke két és félmillió frank és valószínűleg XV. Lajos egyik udvari tisztviselője rejtette el.

— **Az agy- és gerincvelő megbetegedéseinek kezelésénél a régóta bevált, tisztán természetes „Ferenc József” keserűviz — korán reggel egy pohárral bevéve — a tápcsatornát alaposan kitisztítja, a további bélműködést elősegíti, a gyomor-emésztést megjavítja és fokozott anyagcserét eredményez.** Kérdezze meg orvosát.

— **Örízetbe vett kommunisták.** Bucurestiből jelentik: A baneasai csendőrség örízetbe vette Gh. Bujor ismert kommunistát, valamint nyolc társát, akiket a katonai törvényszék elé állítanak.

— **Rémhírtérjesztésért lefogtak Budapesten egy kalapos-segédet.** Budapestről jelentik: Fífadelfi Pál 32 éves budapesti kalapos-segéd a keleti pályaudvaron megvárta a timisoarai és aradi vonatokat és az azokról leszálló ardealiakat különféle rémhírekkel fogadta. Az egyik utas Filadelfit átadta egy közelben levő rendőrnek, aki előállította a főkapitányságra. Itt rémhírtérjesztésért letartóztatták és az eljárást megindították ellene.

— **Jehudi Menuhin megnősült.** Londonból jelentik: Jehudi Menuhin, a világhírű hegedűművész, G. Enescu tanítványa és barátja, csütörtökön Londonban feleségül vett egy fiatal ausztráliai hölgyet. A fiatal pár Amerikába utazik nászútra.

Bírálat

— Szereti ön Beethovent?
— Hogyne. De azért csak játszon tovább nyugodtan.

Turista-szerencsétlenségek megakadályozása

Országos intézkedés, mely egy aradi javaslat alapján történt

A folyó évben több bel- és külföldi turista-szerencsétlenségről számoltunk be. Ezek között annakidején megírtuk, hogy február 13-án Oberth János és Róth Lajos Braşov—Brassói ipari alkalmazottak a Buceci—Bucsesen, majd március 7-én Halász Dezső közismert aradi nagykereskedő Muntele-Mic—Kismunteleén ski-kirándulásai alkalmával hóviharba kerültek. Segélynyújtás hiányában valamennyien elpusztultak, s így a turistaszegély mártírjaivá váltak. Halász Dezsőt többnapos kutatás után megtalálták teljesen összefagyva, míg Oberth és Róth tetemei csak a hóolvadás megtörténtevel, néhány nappal ezelőtt kerültek elő. Megnyugvással olvastuk most, hogy az Oficiul National de Turism—Nemzeti Turista Hivatal a sok turistaszerecsétlenségen okulva.

legszigorúbban elrendelte, hogy a Románia területén lévő menedékházak mentési berendezésekkel láttassanak el.

Eme üdvös intézkedés megtétele egy aradi lelkes turista javaslata alapján történt. Sikeresült meg tudunk, hogy az előterjesztést Zárany Jenő gimnáziumi tanár, az S. C. A. aradi Czárán-osztályának ügyvezető-elnöke tette meg, aki errenézve munkatársunknak az alábbiakban nyilatkozott:

— Felelhetetlen turistastérvem és régi jóbarátom: Halász Dezső váratlan és kegyetlen elpusztulása a legmélyebb hatást váltotta ki belőlem. Mikor haláláról az első hírek Aradra érkeztek, tisztában voltam azzal, hogy Halászt vagy magára hagyták, vagy eltévedt, fizikailag teljesen kimerült, vagy későn indultak megmentésére. A szerencsétlenség koronatanuia: Bratescu Zeno villanygyári tisztviselő, aki a Halász felkutatására szervezett valamennyi expedícióban résztvett, írásbeli jelentést adott és ahhoz mellékelte egy pontos helyszíni rajzot. Csak a kettő alapján lehetett az egész szerencsétlenséget rekonstruálni, de efelett napi-rendre nem lehetett térni.

Hasonló szerencsétlenségek a jövőben másokat is érhetnek. A bajt, veszedelmet megelőzni és nem bevárni kell.

Ez indított arra, hogy az intéző faktorok figyelmét felhívjam a preventív intézkedések megtételére s javaslatomat március 19-én 07—1938. sz. a. a Nemzeti Turistahivatalnak beküldöttem. Kértem annak elrendelését, hogy az 1000 m-en felüli magasságban lévő menedékházak szirénával, vagy haranggal szereltesseken fel, amelyek hóvihar, vagy köd esetén félóránként megszóllaltassanak, éjjeli erősfényű lámpa mutassa a menház fekvését, az eltévedt, vagy szerencsétlenül járt turisták felkutatására mentőőrség és több betanított kutya legyen, állianak rendelkezésre: kötelek, kézi világító eszközök, első segélynyújtásra szolgáló felszerelések és medikamentumok, stb.

A Nemzeti Turistahivatal intézkedését minden turistaegyesület megkapta s országosan nagy megnyugvást keltett.

— **Éghy Ghyssa** vasárnap délutáni nagy színházi csoporttánc és ritmikái előadásán az alábbiak lépnek fel: Ambrus Pípi, Antal Kati, Bartók Éva, Bernstein Ági, Berta Mici, Bornstein Márta, Biksz Ann, Deutsch Lia, Eckstein Vera, Ehrenwald Péter, Eisler Lili, Fleischmann Gitti, Frint Ilse, Fuchs Cica, Goicea Neli, Gressner Csibi, Guttmann Marika, Hartmann Ági, Hartmann Évi, Herold Gitti, Hönig Judit, Huppert Cickó, Ionescu Puica, Kárpáti Béla, Kelly Évi, Kelly Laci, Kesztenbaum Dóri, Künstler Lili, László Marika, Leipnicker Bébi, Leipnicker Judit, Lendvay Ria, Leichtmann Gabi, Lupsa Geta, Meer Trude, Mladin Xenia, Mórítz Jancsi, Novac Nori, Păunescu Pupi, Péterfy Margit, Pintér Klári, Pollák Judit, Pop Sandi, Schauer Judit, Scheer Bébi, Scheer Ági, Schwartz Hédi, Steiner Teri, Szabó Iona, Szabó Judit, Schilling Juci, Pintér Gyuri, Pirée Bubi, Szablóczky Giz, Ungár Drisi, Voiticeanu Oti, Veres Bébi, Weitzen Éva. — Jegyék a pénztárnál.

Őfelsége II. Carol király megköszönte Dobriceanu prefektusnak a megye lakossága jókívánságait

A május 10-i egyesülési ünnep alkalmából Dobriceanu Mihail ezredes, Aradvármegye prefektusa táviratilag továbbította Őfelsége II. Carol királynak Aradmegye lakosságának egyetemes szerencsekívánatait, lojalitását és jókívánságait.

Aradmegye lakosságának jókívánságaira Őfelsége II. Carol király az udvarnagyi hivatal útján táviratilag válaszolt Dobriceanu ezredes prefektusnak, s ebben köszönetét fejezte ki. A távirat szövege a következő:

Távirat

Dobriceanu Mihail ezredes urnak
Aradvármegye prefektusának

Arad.

Bucuresti, királyi palota, 142 szám.
Őfelsége a király megbízott, hogy magas köszönetét fejezzem ki Aradmegye lakosságának azokért a jókívánságokért, amelyeket a május 10-i nemzeti ünnep alkalmából Ön tolmácsolt.

C. Flondor

Őfelsége, a király udvarnagya.

— Dimancescu sajtóigazgató Oradea—Nagyváradra készül. Bucurestiből jelentik: Dimancescu sajtó- és propagandaügyi vezérigazgató hírek szerint június közepén Oradea—Nagyváradra érkezik, ahol közvetlen összeköttetést keres az ottani román és kisebbségi újságírókkal.

— A tornaegyesület turista-osztálya vasárnap népes turákat indít a következő beosztásokkal: vasárnap reggel 5 órai villamossal könnyűtura a Schmidt-forrásnál levő menedékházhoz a Minis-ménesi völgyön keresztül. Vezetők: Hentschel István és Glück László. Második csoport ugyancsak a reggel 5 órai villamossal: Siria—Almás-völgy, Izvorul Rece—Hidegforrástól a Schmidt-forrásig, hol csatlakozás az első csoporthoz. Vezető: Vidák Jenő. Együttes visszatérés este az utolsó villamossal. Harmadik csoport: gyalogkirándulás az első szigettel szembeni tanyára. Találkozás vasárnap reggel fél 8 órakor a Remus-uca végén levő komponál. A száharmonika és mandolin-gitár zenekar együttes kirándulása. Vezető: Grumás Károly. Mindhárom turán vendégeket is szívesen látnak. Kedvezményes mozi-utalványok átvehetők az egyesületi helyiségben. Június 5-én, pünkösd vasárnap, a rossz idő miatt elhalasztott ötödik Csillagtura Ivanita-ra, hat irányból, hat vezetővel, köztük a kerékpáros-osztály is. Indulás reggel 5 órakor, visszatérés a Milova-völgyi iparvasuton az utolsó villamosig Radnaról. Részletek az egyesületi helyiségben.

— Az aradi rendőrség katonai osztálya felszólítja Grósz Péter 1916-os kontingensbeli aradi lakost, aki régebben a 6. Vánatori-ut 60. számú házban lakott, hogy saját érdekében minél sürgősebben jelentkezzen a rendőrkvesztura 9. számú szobájában levő katonai osztályon.

— A „Reunionea de Patinaj din Arad” f. hó 29-én délelőtt 10 órakor tartja tisztújító közgyűlést klubhelyiségében, (Bulev. Regele Ferdinand 5.)

— A sötétség miatt félbeszakadt a magyar—német DC első napjának második mérkőzése. Budapestről jelentik: Ma Budapesten megkezdődtek a Dawis Cup-versenyek Henkel—Dallos mérkőzés eredménye 6:4, 11:9, 6:0. Gábor—Metaxa 7:5, 6:4, 4:6, 2:0, 1:3.

**HAMBURG-AMERIKA
LINIE**

Rendszeres hajójáratok

Északamerika, Kanada, Középamerika,
Kuba-Mexiko, Délamerika, Keletázsia,
Ausztrália és Hollandiába

Tengeri utazások

tökéletes üdülést és sok örömet nyújtanak!

Földközi-tengeri utazások tavasszal és
ősszel, Északi-tengeri és atlanti-szi-
geti utazások, Nyugatindiai utazások,
Világkörüli utazások, Utazások Afrika
körüli valamint olcsó tengerentuli
tanulmányi utazások

Felvilágosítások, prospektusok díjmentesen kaphatók a
Hamburg-Amerika Linie S. A. R.

képviselőtől:

Künstler utazási iroda
Arad, Bul. Regina Maria 24.
Telefon 10-86.

— Haláltokozó testi sértés ügyében itélkezett ma délelőtt az aradi törvényszék második tagozatának Sencine—Stroiescu-tanácsa. Idősebb és ifj. Hanga Dumitru voltak a vádlottak, akik az elmúlt évben összeverekedtek régi haragosokkal. Rajcu Gheorghe városi alkalmazottal, akit súlyosan bántalmaztak úgy, hogy az néhány héttel később belehalt sérüléseibe. A törvényszék ma egész sor tanu kihallgatása után büntöské mondotta ki Hanga Dumitru-t és fiát és 3—3 évi börtönrre ítélte őket. Az elítéltek fellebbezést jelentettek be.

— Érettségi találkozó. Felkérem azon volt osztálytársaimat, akik 1928-ban az aradi katolikus főgimnázium nyolcadik osztályát végezték, hogy június 29-én, „Péter és Pál”-napján Aradon tartandó tiszteves találkozóra részvételi szándékukat jelentsék be az alanti címre: Dr. Weinberger Jenő, Str. I. G. Duca 18.

Felkérem azon volt osztálytársaimat, akik 1928. évben az aradi róm. kath. gimnáziumban érettségiztek, hogy június hó 5-én, pünkösd vasárnapján, Aradon tartandó 10 éves érettségi találkozóhoz való részvételi szándékukat legkésőbb június 1-ig szíveskedjenek alulírottak bejelenteni: Dr. Kalmár János, Arad, Str. Coşbuc 16.

— Kedvezmény a Csehszlovákiába készülő nyaralóknak. Bucurestiből jelentik: A Banca Nationala és a prágai Narodni Banka között fűrdő-egyezmény létesült, mely igen nagy könnyítéseket jelent a Csehszlovákiát felkereső romániai utasok részére. A csehszlovákiai turisztikai szervezetek nagy propagandát csinálnak, hogy a Marea Neagră—feketetengeri tengerparton több ezer csehszlovák fűrdőző töltse el nyári szabadságát.

Beismerte Crisan Teodor, hogy félrevezette a hatóságokat Ianota Ioant, akinek bűnét Crisan magára vállalta, Aiud—Nagyenyedre szállították

Az aradi törvényszék vádpanácsa pénteken meghosszabbította Crisan Teodor aradmegyei Paulis—Opálos községbeli gazdálkodó vizsgálati fogását. A gazdálkodó, mint ismeretes, hetekkel ezelőtt önként jelentkezett a falubeli csendőrségen és magára vállalta a hét évvel ezelőtt az aradi gyermekkorházban elkövetett lopást, amelyért Ianota Ioan volt kórházi gondnokot itélték el kétévi jogerős börtönbüntetésre. Crisan azt vallotta, hogy 1931. Szilveszter éjszakáján behatolt a gyermekkorház gondnoki irodájába és ott a nyitvafelejtett pénzszekrényből hetvenezer leit zsákmányolt. A hatóságok azonban megállapították, hogy az önként jelentkezett állítólagos betörő pénzért vállalta magára a bűncselekményt, hogy ezáltal az igazi tettest, Ianota Ioant, mentse meg jogerős ítéletének kitöltésétől.

Crisan ezt később be is ismerte és ugyancsak beismerte ezt Ianota Ioan is, aki a közelmúltban önként jelentkezett az aradi ügyészségen büntetése letöltése céljából. Ianota Aiud—Nagyenyedre szállították, míg Crisant, aki ellen hatóság félrevezetése címén indítottak eljárást, újabb harminc napi vizsgálati fogságba helyezték.

Rádióműsor:

— Romániai rádióműsorok —

SZOMBAT, MÁJUS 28.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezek. Utána háztartási és gyógyászati tanácsok. 13.15: Időjelzés. Kulturális hírek, vizállásjelentés. 13.25: Déli hangverseny. A rádió szalózenekara. Vezető: Const. Bobescu. 14.15: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.20: Közlemények. Idegen aktualitások. 17.30 Ora străjerilor. I. Ion Popa előadása. II. „A munka”. Zenés hangjáték. Irta: I. Agărbiceanu. Vezető: Romul Oniciu. III. Közlemények. C. Enescu Bughea előadásában. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: A banat-i gyógyfürdőkről tart előadást dr. C. Doljan. 19.17: Tengerészzenekar fuvóshangverseny. Részletek Tocariu, Joh. Strauss, Verdi. G. Enescu műveiből. 20:

Constantin Kiritescu egyet. tanár előadása. 20.20: Gramofonlemezek. 21: Rádióüzenetek. 21.15: Egyházi hangverseny a bucuresti-i evangélikus egyházközség rendezésében. 22.15: Vegyes zene gramofonlemezek. 22.30: Hírek. 22.45: A Victor Predescu-zenekar hangversenye. Éterem közvetítés. 23.45: Hírek a külföldre franciául és németül. 24—1: Gramofonlemezek.

Budapest I. 8: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend közlemények. 11: Hírek. 11.20: A nyál is védi az embert. (Egészségügyi felolvasás.) 11.45: Mi nézzünk meg? 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05: Postászenekar. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17: A Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus

Székrekedés

Ieküzdésére szedje minden reggel a „mindennapi kis adag”

KRUSCHEN SÓT

Kruschen tartalmazza mindazon sókat, amelyek az Ön számára szükségesek és fontosak. Kruschen kizárólag természetes úton idézi elő teste belső szerveinek rendszeres tevékenységét. Az egész világon az emberek milliói szedik, ezért szedjen Ön is minden reggel Kruschen sót és jobban fogja magát érezni, mint életében bármikor. Nagy üveg 95 lei, kis üveg 60 lei.

3-ik nyilvános ülésének kezdete. 14:45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Pázmány György zongorázik. 18:35: Nyaraljunk itthon. 18:55: Helyes magyarság. 19: Kurina Simi és cigányzenekara. 20:20: Anyám. Babay József elbeszélése. 20:50: Az Operaház diszeloadásának közvetítése a XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus tiszteletére. 23:05: A magyar-német változtatott tennismérkőzés a Davis-Cupért. 23:40: Hangverseny. Közben 24: Hírek német nyelven. Közben 0:05: Hírek olasz nyelven. Éjjel 1:05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II.: 17: Az Eucharisztikus Kongresszus harmadik nyilvános ülése. 19:55—20:20: Mezőgazdasági félóra. 21:00—21:20: Hírek. 21:25—22:40: A rádió szalózenekara.

VASÁRNAP, MÁJUS 29.

Bucuresti: 8:30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny hanglemezek, háztartási és gyógyászati tanácsok. 9:55: Vallásos óra: I. Harangszó. II. Istentisztelet. III. Szentbeszéd. IV. Egyházi ének hanglemezekről. 11:30: A falu órája. 12:40: Déli zene. (Hanglemezek.) 13:15: Időjelzés, kulturális hírek, sport, időjárásjelentés, hírek. 14:30: A hangverseny folytatása. 15:10: Ion Manu: Vidám óra. 16:50—17:20: A román derby. Közvetítés a báneasa-i lövészversenyéről. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:02: Ujdonságok az orvoslás terén. 19:15: A Vilinov-zenekar játéka. (Tánczene.) 19:58: Sporteredmények. 20: A hangverseny folytatása. 20:15: M. Ralea, munkaügyi miniszter előadása. 20:30: A cämpina-i „Valea Prahovei” férfi-énekkarának a hangversenye. 21: Hírek. 21:10: A rádiózenekar esti hangversenye. Híres keringők. 1. Strauss J.: Amit a bécsi erdő mesél. 2. Waldteufel: Espana. 3. Moszkovszki: Szerelmi keringő. 4. Chopin: Vals. Op. 34. 5. Strauss R.: Keringő a „Rózsavag”-ból. 6. Lehár: „Luxemburg grófja”, keringő. 7. Gounod: Faust-keringő. 22: I. Timuş japán mesejátéka. 23: Sporteredmények. 23:15—1: Hanglemezek.

Budapest I. 9:30: Hírek. 9:50: Egyházi ének és közös áldozás a Hősök teréről. A szentmisét Eugenio Pacelli bíboros, pápai legátus mondja. A mise után XI. Pius pápa rádiószózata. Közvetítés a Vatikán-városból. A szózat végén a pápai himnusz. Majd a pápai szózat magyarul elismertetése. 12:15: Evangélikus istentisztelet. Prédikál: Domján Elek püspök. 13:20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 13:30: Az Opera ház tagjaiból alakult zenekar. 14:15: „Hősök napján”. Somogyváry Gyula előadása. 15: Hang-

lemezek. 16: Időszerű gazdasági tanácsadó. 16:45: Kiss Lajos és cigányzenekara. 17:40: Az Eucharisztikus Kongresszus záró-körmenete. 19:50: A rádió szalózenekara. 20:25: Helyes magyarság. 21: „Emlékezzünk”. Hangjáték három részben. Irta: Radványi Viktor. 22:15: Hírek, sporteredmények. 22:35: Bura Sándor és cigányzenekara muzsikál. 23:10: A 2. honvéd gyalogezred zenekara ezred-indulókat ad elő a világhá-

boru idejéből. Bevezetőt mond és ismerteti vitéz Berkó István, ny. ezredes. 0:35: Buttola Ede és jazz-zenekara játszik. 1:05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II. 12:40: Cigányzene. 16: Jazz-zenekar. 17:45: Cigányzenekar. 18:15: Operett-részletek. 19:55: Felolvasás. 20:30: „Hell Miksa, a nagy magyar jezsuita fizikus és csillagász”. 21: Marschalkó Mignon zongorázik.

Használja A telefont

MERT Gyóts és olasó 552.000.000

A Societatea de Teleoane minden áldozatot meghoz, hogy jó és olcsó szolgálatait biztosítsa.

7.350.000

Ennek a szolgáltatásnak a népszerűsége a bizonyítéka értékének.

A helyközi díjszabás mindenütt számra lehetővé teszi ezen telefonbeszélgetéseket. Este 21 óra után a díjszabás olcsóbb 40%-kal

OLVASSA EL

A telefon előfizetői névsorának első lapjait, vagy hívja fel az interurbán szolgálatot, hogy felvilágosítsa kopjon a díjszabásról, vagy hogy bejelentse beszélgetését.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 20 lei. Minden további ára 10 szóig csupán 20 le. :- szó 2 le

LEVELEZÉS

„Bátor kislány”. Örülök, hogy rám gondoltál, csak írd. Szeretettel csókolak. 3701

ALKALMAZÁS

Németül jól tudó kisasszony állást keres. Címeket „Vidékre is megy” jelírére a kiadóba. 3670

Periekt román gépirónó hosszabb irodai gyakorlattal azonnal felvétetik. Simcaj Gheorghe mérnök, Str. Gen. Grigorescu 5.

Mindenestély június 1-re felvétetik. Calea Saguna 115. 3698

Regat részére jól bevezetett intelligens, jómegjelenésű, garanciaképes egyént felvesszünk. Írásbeli ajánlatokat Rudolf Mosse „Jutalék” jelírére kérünk.

Főmolnárt keresek vámmalomba azonnali belépésre, Schneider-malom, Macea. 3689

LAKÁS

Modern 4 szobás lakás augusztus elsejére kiadó. Cím a kiadóban. 3564

Egy különbejáratu butorozott uccai szoba, esetleg teljes ellátással, azonnalra kiadó. Cím a kiadóban. 3678

3 szobás, fürdőszobás, modern lakás kiadó augusztus elsejére. Str. Ep. Radu 6. 3697

Modern magasföldszintes, 3 szobás lakás augusztus 1-re kiadó. Bulev. Carol 70. 3668

3 szobás komfortos, modern lakás Str. Baritiu 15. alatt azonnalra kiadó. 3691

Egy uccai butorozott, parkettás szoba, fürdőszoba használattal azonnal kiadó. Str. V. Stroescu 7. 3687

Friss libazár eladó. Str. Episc. Ciocanilor 7.

ÜZLET

Socodoron, piactéren jóforgalmu üzletemet külföldre utazásom végett bérbeadnám. Uncruț Dimitrie. 3587

VÉTEL—ELADÁS

Kerékpár, sebességváltós, rádió, gyermekkosz és egy szabóvarrógép, centralbobin, eladó. Schwarz, Calea Banatului 8. 3699

Modern rózsafa, francia háló prima kivitelben eladó. Megbizott: Comisio biz-üzlet. Dacia-kávéház mellett. 3669

Elegáns, modern uriszoba, hall-berendezés, gyermekszoba, stb. eladók. Cím a Comisio biz-üzletben, Dacia-kávéház mellett. 3669

Eladó egy ebédlő és hálószoba butor, valamint kisebb butordarabok és konyhabutor. Érdeklődni Str. Consistorului 5., a portásnál.

Irodaberendezés eladó

1 nagy amerikai íróasztal, 1 amerikai írató-szekrény, 1 kettős M. Adlersfügl vasszekrény. — Megtekinthető: Greeceanu 5. sz. földszint balra. — Ugyanott modern duplaágyas dílofa félháló eladó. 3666

KÜLÖNFÉLÉK

Alkalmazottak adóját szakszerűen kiszámítja, kimutatást elkészít volt pénzügyi tisztviselő. Cím a kiadóban.

Kutyák szakszerű trimmelését, nyírását, fül és fark kupirozását, valamint férgmentesítését és higiénikus fürdését, helyben és vidéken vállalom. Gyarmathy Géza, Muresel—Zsigmondháza, jud. Arad. Megkereséseket szivességből „Elite”-parfumerie, Fischer Eliz-palota, elfogad. 3671

Haláleset

elutazás, költözködésből kifolyólag veszek készpénzért ocska butorokat, ruhaneműket, ágyneműt, matracot, szőnyeget, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket festményeket, hangszereket, makulaturapapírt, ócskavasat, padlásholmit. — Vásárolók lakásban es padláson heverő bármilyenmü felesleges holmit, him-lomot stb. Vidékre is megyek. Címeket lakásomra. Levelezőlap- vagy személyes hívásra hazhoz jövök. Góju-uoca 5.

Steiner Sándor.

Telefon 26-15. Tele fon 26-15.

Legújabb jelentéseink:

Lengyel sajtóvisszhang:

A békét szolgálta a pátriárka-miniszterelnök lengyelországi látogatása

Varsó. (Rador.) A Pał lengyel távirati iroda közli: Az „Ilustrowany Kurjer Codzienny” Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök napokban történt lengyelországi látogatásával kapcsolatban a következőket írja:

„Ez a látogatás újabb alkalom volt arra, hogy megerősítse a lengyel—román barátságot. Bebizonyosodott, hogy Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök utja a két ország reális és állandó érdekeit még erősebben összefűzi. Ugy Romániát, mint Lengyelországot az a szándék hevíti, hogy a Balti tengertől a Marea Neagra—Fekete tengerig a béke cementfa-

lát vonják meg. Többiben igyekeztek, hogy barátságunkat megtörjék, de valamennyi kísérlet csődöt mondott. Barátságunk annál erősebb és törhetetlenebb lesz, minél inkább felké szültebb lesz a román és a lengyel hadsereg.”

„Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök látogatása bizonyossá tette Lengyelországot afelől, hogy a román kormányelnök a román—lengyel kapcsolatok határozott barátja. Rendkívüli mértékben örvendünk ennek a látogatásnak, amely országaink nemzetközi téren való szoros együttműködésének előhírnöke.”

Németország ultimátumot intézett Csehszlovákiához

— Az ultimátum határideje ismeretlen —

Páris. Az Agence Radio jelentése szerint Németország ultimátumot küldött Prágának. Az ultimátum határideje ismeretlen, de a tudósítás szerint három követelés van benne:

Az első azt követeli, hogy a német határon összevont csapatokat haladéktalanul rendeljék vissza.

A második követelés, hogy a szudeta-német vidéken állítsák ismét helyre a határtoralmat, mert annak szünetelése súlyos kárt okoz mindkét oldalon lakó németeknek. Szüntessék meg az ottani csapatmozdulatokat és teremtsenek békés állapotokat.

A harmadik követelés szerint Csehszlovákia fizessen kártérítést a legutóbb megölt szudeta-németek hozzátartozóinak.

Jelentés újabb határsértésről

Bécs. Péntek reggel újabb határsértés történt cseh részről Gmünd alsódunareai határvárosnál. Mintegy 150 méter magasságban egy B. 92 jelzésű 1 motoros, kétfedelű cseh katonai repülőgép német területre szállt és elrepült a Bleileiben-hid felett. Az alacsonyan szálló gép ezután a gmündi vasúti állomás fölé repült. Az idegen gép utját többszáz főnyi izgatott tömeg figyelte és tisztán látható volt, amint a repülőgép két utasa közül az előlülő erősen kihajolt az ülésből és fényképezőgéppel vagy mozgóképfelvévővel felvételeket készített. Német részről hangsúlyozzák, hogy tévedésről nem lehet szó, mert a határsértés tiszta időben történt és a határvonal feltűnő módon láthatóan van jelölve. A német jelentés szerint feltétlenül szándékos ténykedésről van szó, amely katonai célokat szolgált.

A prágai törvényhozás kedre összehívott ülése, amelyen a kormányának adandó szélésebbkörű meghatalmazást akarták megszavaztatni, megbízhatónak mondott értesülések szerint egyelőre elmarad, mert még cseh részről is éles ellenzést váltott ki a terv. Éppen ezért célszerűnek látták legalábbis egyelőre elhalasztani a törvényhozás ülését.

A „Popoo di Roma” Italo Zingarelli tollából cikket közöl Csehszlovákia fegyveres erejéről. A részletes tárgyalás során a cikkíró

megállapítja, hogy Csehszlovákia rendes fegyveres haderejének létszáma 180.000 főre tehető, ebből 95.000 (52,9 százalék) cseh, 40.000 (22 százalék) német, 25.000 (14 százalék) tót, 10.000 (5 és fél százalék) magyar. Ami a légihaderőt és a harcikosci csapattesteket, valamint a kényesebb és legfontosabb fegyvernevet illeti, itt a cseh arányszám száz százalékos. A légihaderő helyzetét tárgyalva Italo Zingarelli megállapítja, hogy Csehszlovákia több mint 1000 harci repülőgép felett rendelkezik. Csehszlovákia védelmi vonalairól beszélni — az olasz cikkíró szerint, — kockázatos. Ugy látszik azonban, hogy az északi határ védelmi vonalát a francia vezérkar tisztjeinek elgondolásai szerint építették ki, de azért nem lehet csehszlovák Maginot-vonáról beszélni.

Ossutzky párisi csehszlovák követ tegnap Prágába érkezett és kihallgatáson jelent meg Benes Eduard köztársasági elnökkel. Hodzsa Milán miniszterelnök és Krofta Kamil külügy miniszter, ugyancsak kihallgatáson fogadták Ossutzkyt.

Masaryk Jan, Csehszlovákia londoni követe pénteken Prágába érkezett és beszámolt a köztársasági elnöknek és Hodzsa miniszterelnöknek az angol hivatalos körök álláspontjáról a csehszlovák—német konfliktus ügyében.

Vorbuchner Alba-Iulia—gyulafehérvári püspök miséje az eucharisztikus kongresszuson

Budapest. A magyar fővárosban ma reggel 5 és 7 óra között 92 római katolikus templomban és kápolnában mondották misét a külföldről érkezett egyházi személyek. Az Ardeal erdélyi római katolikus hívők számára a Le-

hel-téri templomban Vorbuchner Adolf Alba Iulia—gyulafehérvári püspök mondott misét, amelyen rengetegen vettek részt. A Hősök-terén levő szabadtéri oltárnál a rokkantak és frontharcosok számára Gerlie lyoni érsek tar-

tott szentmisét, majd mise után megtörtén a közös áldozás. A kongresszusra különben 31 nemzet zarándokai utaztak a magyar fővárosba. Holnap reggel Budapestre érkezik Marx belga postaügyi miniszter is, aki szintén az eucharisztikus kongresszus ünnepségen vesz majd részt. Dél előtt 10 órakor a központi katolikus kör székházának disztermében nemzetközi missziós konferenciát tartottak, amelyen Hinske westminsteri érsek elnökölt. Dél előtt 11 órakor pedig a városligeti ünnepi csarnokban a magyar ifjúság gyűlését tartották József Ferenc főherceg és Szmrecsányi egri érsek elnökletével. A gyűlésen a magyar ifjú lelki életéről és ambícióiról érdekes előadást tartott dr. Csik Ferenc, az olimpiai uszóbajnok.

Róma. (Rador.) Az olasz lapok feltűnő rövidséggel számolnak be a Budapesten levő eucharisztikus kongresszusról. Az olasz lapok teljesen elhallgatják Pacelli bíboros beszédét.

Chamberlain a következő két évben távol akarja tartani Angliát a háborútól

London. Chamberlain miniszterelnök a szakszervezetek képviselőivel a felfegyverkezésről folytatott megbeszélések során kijelentette, az a célja, hogy Angliát a következő két évben át távol tartsa a háborútól. Ha ez sikerül, amint ahogy azt reméli, úgy nagyon hosszú békekorszak fog elkövetkezni.

LEGUJABB-SPORT

Elodázták a fontos döntéseket a Biroul Federal péntek esti ülésén

A Phönix visszalépett a minősítő mérkőzésektől

A Biroul Federal pénteken este ült össze Bucurestiben, hogy számos fontos kérdésben, úgymint az „U” visszalépése és javaslatai, a Crişana—Sp. Studentesc ügy, a CAO—Chinezul ügy a Phönix—Jiul ügy stb. meghozza döntéseit, amelyeket a sportközvélemény nagy érdeklődéssel várt.

A Biroul Federal ülésén valamennyi fontos kérdést megtárgyaltak, de határozatot nem hoztak egyik ügyben sem, hanem a döntéseket a június 7-én összeülő Consiliul Federalra bízták.

Érdembeli döntések a következő ügyekben történtek: Kijelölték a Középeurópai Kupában szereplő két román csapatot és pedig a Rapid és Ripensia fogják az ország színeit képviselni. A Rapid az FC Milan, a Ripensia pedig az Ujpesttel kerül össze a KK első fordulójában. Kijelölték továbbá azokat a játékvezetőket, akik Középeurópai Kupamérkőzéseket vezethetnek és ezek: Morar Teofil dr., Russu Gabriel dr. és Denis Xifando.

A Baia Mare—nagybányai Phönix írásban közölte a szövetséggel, hogy nem vesz részt a minősítő mérkőzéseken és így a Phönixet törölték a minősítő csapatai közül és a B) ligába utalták.

A Preston elleni csapat játszik Kuba ellen a világbajnokság első fordulóján

Bucuresti. A franciaországi világbajnoki tornára összeállították a válogatott expedíciót, amely tízenhét játékosból áll. Együttal kijelölték az első mérkőzésre, Kuba ellen a válogatott csapatot, amely azonos a Preston N. E. elleni kísérleti mérkőzésen szerepelt együttessel, vagyis:

Pavlovici—Bürger, Felecan I—Vintila, Raşinaru, Raffinszky—Bindea, Kovács, Barátky Bodola, Dobay.

A hat tartalék: Sadovski, Praszler, Chirou, Bogdan, Barbulescu, Moldoveanu.